

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 1Tos/106/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1116010449
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 11. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Zelenayová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2016:1116010449.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Ivety Zelenayovej a sudcov JUDr. Magdalény Blažovej a JUDr. Richarda Molnára v trestnej veci proti obvinenému X. J., pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. o sťažnosti prokurátora a obvineného Petra J. proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 3T/31/2016 z 10.10.2016, na neverejnom zasadnutí konanom 09. novembra 2016 takto

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. zrušuje sa napadnuté uznesenie v celom rozsahu a vec sa vracia súdu prvého stupňa, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením okresný súd postupom podľa § 331 ods. 1 písm. b) Tr. por. odmietol návrh prokurátora Okresnej prokuratúry Bratislava I zo dňa 25.07.2016 sp. zn. 4Pv 306/2016 na schválenie dohody o vine a treste v trestnej veci vedenej proti obvinenému X. J., nar. XX.XX.XXXX v B. pre skutok právne kvalifikovaný ako zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/ Tr. zák., ktorého sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že

v období od presne nezisteného času približne od roku 2012 do 18.05.2016 v Bratislave na Nábřeží armádneho generála L. Q. č. XX a na iných miestach obvinený X. J., žijúci v spoločnej domácnosti s blízkou osobou F. J., nar. XX.XX.XXXX, trvalé bytom B., Z. armádneho generála L. Q. č. XX tejto spôsobil fyzické a psychické utrpenie a to tým spôsobom, že približne v roku 2012 pri vzájomnej slovnej roztržke v byte poškodenej, jej hodil do tváre keramický hrnček zo vzdialenosti troch metrov a niekoľko krát ju udril päšťou do brucha, čím jej spôsobil modrinu a opuch pod ľavým okom, v zime roku 2013, kedy ju po slovnej hádke v jej byte, v kuchyni napadol nožom tak, že počas hádky si zobral do ruky dva nože na chleba so zubkami s čepeľou dlhou cca 20 cm, išiel k poškodenej, mával nožmi pred ňou a jedným nožom zasiahol jej ľavé rameno a spôsobil jej reznú ranu v dĺžke cca 5 cm, v lete v roku 2014 počas spoločnej dovolenky v Chorvátsku, po hádke zastavil autom na kraji cesty, požiadal ju, aby vystúpila, povedal jej, že má ísť von, že jeho autom nepôjde domov, keď poškodená vystúpila z auta nohami, chmatol ju za tričko, za vlasy alebo za kabelku, telo jej držal v aute, a nohami bola von z auta, kedy sa pohol s autom a postupne pridával plyn, pričom poškodená musela ísť popri tom aute asi 20 metrov, na jar v roku 2014, ju v klube v Bratislave celou silou hryzol do prstu, ako išla sama domov, tak jej zasielal SMS správy, v ktorých jej nadával, že je „pika“, pokazila mu večer a obviňoval ju, že išla za milencom, následne počas cesty na chalupu jej zasielal SMS správy v znení, že oheň očisťuje..., resp. horí..., pričom na druhý deň po príchode domov poškodená zistila, že má veci zo spálne periny, prevozy, veci na oblečenie vyhodené na dvor a mokré, spáľňa bola čierna od dymu, v skrini boli stopy po požiari, zničené oblečenie a roztavené igelity, stála tam voda, v roku 2014 išiel autom s ich synom S.R. kúpiť kvety, kedy jej volal telefónom na hlasitý odposluch, počula ako syn plače v aute, on vyzval syna, aby povedal maminke, čo sa deje, syn cez slzy hovoril, že tatinko mu robí zle, načo jej povedal, že syna vysadí na ceste a má si ho ísť hľadať a zložil, v roku 2015 vo februári na rodinnej dovolenke na Donovaloch jej povedal, že môže ísť „do piče“ a hneď aj zajtra, vybral sa prejsť a pri návrate jej vrazil facku, že by ho tam ona „piča“ nechala zmrznúť,

v roku 2015 v októbri počas svadby jej brata, po pol noci, hodil do nej zväzok kľúčov, ktoré sa jej zapichli do pravého predlaktia, ktoré jej potom krvácalo, nadával jej, že je špatná „piča“, aká je škaredá, kto by ju chcel, nech ide do „piče“, niekedy na konci roku 2015 vo Viedni počas spoločnej večere vychrstol na ňu víno z pohára a buchol pohárom o stôl tak, že sa stopka pohára zlomila a rozrezala jej prst, pred podnikom prišiel k nej zozadu tak, že ho nevidela a zahryzol jej do nosu tak, že jej spôsobil tržnú silno krváčajúcu ranu vo veľkosti cca 3cm, potom, ako si bola dať ranu ošetriť a po jej návrate do hotela zišiel dole na recepciu, vypýtal si od nej kľúče od jej auta, ktorým tam boli a odišiel autom do Bratislavy, pričom poškodená išla domov do Bratislavy vlakom, po príchode domov spal doma v posteli a povedal, že dúfa, že mu tento „dojebaný“ večer nahradí, na prelome rokov 2015 a 2016 počas dovolenky v Dominikánskej republike, prišiel aj so synom za poškodenou a dal jej dve facky, spadli jej slnečné okuliare, ktoré sa zlomili a odišiel preč aj so synom, následne pri večeri jej zašepkal do ucha, že na jej mieste by sa mala báť zaspáť, že najradšej by jej vytrhol maternicu a strčil jej ju do úst, v marci roku 2016 počas odchodu z Bratislavy, jej na pumpe pred synom začal nadávať, že je úplne „jebnutá“, chytil jej hlavu zozadu za vlasy a začal jej ňou trhať hore dole, na pumpe OMV tesne pred rakúskou hranicou na výpadovke, sa rozohnal pravou rukou a rozrazil jej ňou ústa, ktoré začali krváčať, na Veľkú noc roku 2016 na rodinnej chalupe pri Malackách jej rozprával, že do vzťahu s ňou ísť nechcel, že je „piča“ a klame ho, pričom naposledy dňa 17.05.2016 okolo 16.35 hod. v Bratislave na Nábřeží armádneho generála L. Svobodu č. 50 jej pred synom Sebastiómom povedal, že má ísť od neho preč, že je hajzel, že ju nenávidí, po asi dvojnásťminútovej prestávke, keď si pinkal loptičku s hokejkou, sa vrátil do jej blízkosti, chytil zo zeme dve prázdne fľaše od vína a zo vzdialenosti cca 2-3 metre ich hodil do poškodenej s tým, že jednou trafil jej pravý lakeť, jednou ju netrafil, čím jej spôsobil narazenie a opuch laktového kĺbu, pričom okrem toho poškodenej od roku 2012 vulgárne nadáva, že je „piča jebnutá“, neschopná, môže byť rada, že ho má a keď sa on rozhodne, že s ňou nebude, tak ona bude celý život sama, že je klamár, zlodej a chrapúň a keďže on zostal s ňou na začiatku, keď s ňou nechcel byť, ona si to teraz musí vyžrať, keď ju vidí, tak má chuť dobodať ju nožom a ublížiť jej tam, kde ju to najviac bude bolieť a nemyslí tým fyzickú bitku a vie si na to počkať, že si myslí, že keby ona zomrela, tak by to pre ich syna bol skôr prínos ako škoda, hovorí jej a ich synovi, že ju všetci ľudia neznášajú a všetkým robí zle, často vedie monológy v byte niekedy do štvrtej do rána, kedy jej dáva za vinu všetko zlé, čo sa kedy v ich vzťahu stalo a poškodená si nemôže ísť ľahnúť, nemôže zhasnúť, keď musí ísť počas toho na toaletu, tak jej hovorí, že je nevychované teľa, keď sa poškodená snaží diskusiu ukončiť a nechce sa o tom baviť, tak ide za ňou, pokračuje a hovorí jej, že nevychované odišla uprostred diskusie, pokiaľ chce diskusiu ukončiť on, tak ju vulgárne, spôsobom choď do „piče“, nechcem, aby si ležala vedľa mňa, nemôžem ňu ani cítiť vyhodí z izby, kedy poškodená ide do obývačky alebo si ide ľahnúť k synovi, snaží sa jej vsugerovať, že je nenávidená celým okolím a jediná osoba, ktorá ju vie mať rada je on a navrhuje jej týmto smerom aj psychiatrickú liečbu, približuje sa k nej a kričí na ňu, poškodená pred ním cúva, on jej za to vynadá, že je ako psychická troska, že sa trasie ako ratlík a zakončí to vetou nebudem ňu biť, ublížim ti inak, keď poškodená prišla ku posteli, prezliekla sa do pyžama, on ležal v posteli a povedal z ničoho nič, že keď ju vidí, tak má chuť dobodať ju nožom, hovoril, že keby ju dobodal, tak má pokoj, spýtal sa jej, či sa nebojí nejakej tragickej nehody, napríklad pádu z lanovky, mosta a podobne, alebo že jej zlyhajú brzdy na aute.

Okresný súd takto postupoval z dôvodu, že navrhovaná dohoda o vine a treste je zrejme neprimeraná. Svoje rozhodnutie prvostupňový súd odôvodnil tým, že dňa 25.07.2016 mu bol doručený návrh okresnej prokuratúry Bratislava I sp. zn. 4Pv 306/16 na schválenie dohody o vine a treste v trestnej veci vedenej proti obvinenému Petrovi J., ktorý je vo väzbe od 19.05.2016, pre skutok právne kvalifikovaný ako zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/ Tr. zák., ktorého sa mal dopustiť na tom skutkovom základe ako je vyššie uvedené a navrhol obvinenému X. J. pri uznaní viny podľa § 208 ods. 1, § 38 ods. 2, ods. 3, § 36 písm. l/ Tr. zák. za použitia § 39 ods. 2 písm. d/ Tr. zák. s poukazom na § 39 ods. 4 Tr. zák. uložiť trest odňatia slobody v trvaní dva roky. Podľa § 51 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. za podmienok uvedených v § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. výkon trestu odňatia slobody podmienčne odložiť na skúšobnú dobu v trvaní tri roky a zároveň mu uložiť probačný dohľad nad jeho správaním počas skúšobnej doby. Podľa § 50 ods. 2, § 51 ods. 4 písm. i/ Tr. zák. súčasne mu uložiť primeranú povinnosť spočívajúcu v príkaze podrobiť sa v skúšobnej dobe psychoterapii alebo zúčastniť sa na psychologickom poradenstve. Podľa § 73 ods. 2 písm. c/ Tr. zák. mu uložiť ochranné protialkoholické liečenie ambulantnou formou. Podľa § 232 ods. 3 Tr. por. s použitím § 288 ods. 1 Tr. por. odkázať poškodenú F. J., nar. XX.XX.XXXX v B., trvale bytom B., Z.. arm. gen. Q. číslo XXXX/XX, s nárokom na náhradu škody na občiansko súdne konanie.

Po preskúmaní návrhu súd dospel k záveru, že navrhovaná dohoda o vine a treste je zrejme neprimeraná, pričom tento záver bráni schváleniu navrhovanej dohody o vine a treste a je potvrdením rozsudkom podľa § 334 ods. 4 Tr. por. a v zmysle § 331 ods. 1 písm. b/ Tr. por. je dôvodom na odmietnutie takéhoto návrhu. Jeden z dôvodov, pre ktorý možno považovať návrh dohody o vine a treste za zrejme neprimeraný, je nesprávne právne posúdenie zisteného skutku, prípadné nedostatočné zistenie skutkového stavu. V predmetnej trestnej veci bol stíhaný skutok právne kvalifikovaný ako zločin podľa § 208 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. Z popisu skutku je však zrejmé, že obvinený sa mal dopúšťať od roku 2012 do 18.05.2016, v období okolo štyroch rokov, a to tak v rovine fyzického, ako aj psychického utrpenia spôsobujúceho poškodenú Máriu J. viacerými ustanoveniami § 208 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. upravenými formami konania. Povaha daného trestného činu už v jeho základnej skutkovej podstate predpokladá určitú mieru trvalosti, prípadne sústavnosti alebo opakovaných útokov, ktoré je potrebné posudzovať v závislosti od intenzity zlého zaobchádzania, a teda také konanie musí predstavovať istý, nie iba krátky, časový úsek zlého zaobchádzania, ktoré blízka alebo zverená osoba pre jeho intenzitu, hrubosť, bezohľadnosť alebo aj bolestivosť pociťuje ako ťažké príkorie. Nepochybne však aj z hľadiska základnej skutkovej podstaty musí mať miera takejto trvalosti určité hranice, ktorých určenie bude podmienené konkrétnym prípadom a jeho okolnosťami.

V posudzovanej trestnej veci, so zreteľom na popis skutku a obsah spisového materiálu, možno odôvodnene dospieť k záveru, že všetky skutkové okolnosti sa nepremietli do právnej kvalifikácie, ktorú za daného stavu nemôže súd považovať za správnu. Konkrétne nie je možné akceptovať, aby obdobie okolo štyroch rokov, počas ktorého sa mal obvinený dopúšťať konania kladeného mu za vinu, nebolo zohľadnené a právne posúdené aj v zmysle okolnosti podmieňujúcej použitie vyššej trestnej sadzby, ako kvalifikačného znaku v podobe závažnejšieho spôsobu konania spočívajúceho v páchaní trestného činu po dlhší čas (§ 138 písmeno b/ Trestného zákona zakladajúceho kvalifikovanú skutkovú podstatu zločinu týrania blízkej osoby alebo zverenej osoby podľa § 208 odsek 3 písmeno d/ Trestného zákona). Ako vyplýva z odbornej literatúry a ako to konštatoval aj Krajský súd v Bratislave v uznesení zo dňa 08.09.2016, sp. zn. 2Tos/82/2016, pri tomto trestnom čine je na posúdenie konania páchatel'a „po dlhší čas“ významný časový úsek, ktorého dĺžka je ovplyvnená intenzitou trestného činu. Môže ísť o zlé zaobchádzanie spôsobením fyzických útrap, ale aj o zlé zaobchádzanie v oblasti psychickej. Vzhľadom k tomu, že už vlastné týranie je zlé zaobchádzanie, ktoré sa vyznačuje určitým trvaním, musí sa pri pokračovaní v páchaní takého činu, po dlhšiu dobu jednať o dobu trvania rádovo v mesiacoch. Čím teda menej intenzívne bude týranie, tým dlhšiu dobu bude musieť trvať, aby sa mohlo jednať o naplnenie tejto okolnosti podmieňujúcej použitie vyššej trestnej sadzby a naopak.

Osobitný kvalifikačný pojem „po dlhší čas“ je teda potrebné posudzovať vždy individuálne, v závislosti od konkrétneho trestného činu a zistených skutkových okolností, ktoré sa premietli do skutkovej vety. V danom prípade rozsah, spôsob a intenzita konania obvineného (v rámci popisu skutku uvedeného vo výrokovej časti tohto uznesenia), široká paleta foriem konaní naplňajúcich objektívnu stránku stíhaného trestného činu, ktoré po uvedené obdobie malo poškodenú spôsobovať tak fyzické, ako aj psychické utrpenie, reálne zakladá dôvodnosť právneho posúdenia skutku ako zločinu týrania blízkej osoby alebo zverenej osoby podľa § 208 odsek 1 písmeno a/, odsek 3 písmeno d/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písmeno b/ Trestného zákona. Nemožno pritom prehliadnuť ten fakt, že už v odôvodnení uznesenia Okresného súdu Bratislava I zo dňa 28.06.2016, sp. zn. 0Tp/259/2016, sudca pre prípravné konanie poukázal na páchanie tohto trestného činu po dlhšiu dobu.

V skutkovej vete návrhu na schválenie dohody o vine a treste sú uvedené najzávažnejšie fyzické útoky obvineného na poškodenú v jednotlivých rokoch a popri tom sa obvinenému kladie za vinu kontinuálne spôsobovanie psychického utrpenia poškodenú od roku 2012 vo verbálnej podobe (posledná časť skutkovej vety). Poukázal tiež na to, že v skutkovej vete nenašlo vyjadrenie poškodenú ohľadne opakovaných fyzických útokov zo strany obvineného (štyri alebo päť krát za rok), spôsobom popísaným v zápisnici o výpovedi poškodenú zo dňa 18.05.2016 na č. l. 158 (11. a 12. strana tejto zápisnice) a č. l. 160 (16. strana zápisnice). To nepochybne môže poukazovať na ešte väčšiu intenzitu konania obvineného v zmysle už naznačenej prísnejšej právnej kvalifikácie.

Za nie bezvýznamné považoval aj zistenia obsiahnuté v znaleckom posudku č. 30/2016 vypracovaného dňa 29.06.2016 znalcom z odboru: Psychológia, odvetvie: Poradenská psychológia, Klinická psychológia detí, Klinická psychológia dospelých, kde sa okrem iného konštatuje, že u poškodenú sa dlhodobý stres síce prejavil depresívnymi reakciami, ale jej psychika nereagovala depresívnou

obranou. Stresy a šoky a neustále obavy o svoj a synov život ju značne zneurotizovali. Aktuálne poškodená prežíva úzkostné reakcie, má strachy a obavy a viaceré psychosomatické prejavy spôsobené viacročným psychickým a fyzickým týraním. Poškodená pritom spĺňa kritéria telesného týrania aktívnej povahy, ako aj psychického týrania aktívnej povahy. Z uvedeného, aj keď nepriamo, možno usudzovať na vyššiu mieru intenzity konania obvineného, ktorá v kontexte časového obdobia páchania skutku podporuje záver o dôvodnosti jeho prísnejšieho právneho posúdenia, ako to už bolo v odôvodnení tohto uznesenia naznačené. Hoci syndróm týranej ženy nie je znakom základnej skutkovej podstaty stíhaného trestného činu, môžu mať takéto zistenia znalca význam aj z hľadiska posudzovania intenzity konania osoby obvineného v súvislosti s dobou páchania trestného činu.

S ohľadom na uvedené bolo podľa názoru súdu potrebné menovaného znalca vypočuť už v prípravnom konaní, a to nielen z hľadiska vyššie uvedených skutočností, ale aj vzhľadom na ním prezentovanú otázku, či naplnenie vyššie uvedených kritérií, nie je výsledkom poruchy sexuálnych preferencií poškodenej.

Prvostupňový súd zdôraznil, že charakter konania o dohode o vine a treste neumožňuje súdu vykonávať dokazovanie, ani meniť skutkovú vetu obsiahnutú v návrhu dohody o vine a treste. Z hľadiska právneho posúdenia skutku sa teda súd môže opierať iba o samotný skutok a v ňom popísané skutkové okolnosti (ak by súd dospel k záveru, že skutkový stav bol nesprávne alebo neúplne zistený, je to dôvod pre odmietnutie dohody o vine a treste pre zrejmu neprimeranosť). Inak povedané, právnu kvalifikáciu skutku súd posudzuje so zreteľom na samotnú skutkovú vetu. Z uvedeného dôvodu považoval za nevyhnutné, aby aj v rámci konania o dohode o vine a treste (už v štádiu prípravného konaní) boli všetky skutočnosti spoľahlivo zistené a ani skutok obsiahnutý v návrhu na dohodu o vine a treste nie je možné, bez ďalšieho, považovať za úplný s tým, že súd tu nemá možnosť v rámci dokazovania odstraňovať pochybnosti.

Súd sa pri svojich úvahách opieral aj o existujúcu judikatúru, pričom uvádza, že rozhodnutiu o odmietnutí návrhu na dohodu o vine a treste v tejto trestnej veci nebráni ani uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) zo dňa 01.12.2010, sp. zn. 3Tdo 25/2010, v ktorom najvyšší súd okrem iného primárne vytkol súdu prvého a druhého stupňa, že sa nezaoberali otázkou trvalosti útokov obvineného (skutok páchaný od júna 2004 do februára 2007 /teda 2 roky a 8 mesiacov/ právne kvalifikovaný ako zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. d/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b/ Tr. zák.). Podstatou teda bola otázka naplnenia znaku základnej skutkovej podstaty stíhaného trestného činu (teda, či vôbec ide o daný trestný čin), kde najvyšší súd skonštatoval, že útoky obvineného vzhľadom na časové odstupy medzi nimi nie je možné označiť za stav trvalý, išlo skôr o ojedinelé ataky, ktoré sa pritom nevyznačovali zvláštnou hrubosťou. Na tomto základe je teda logická aj výhrada najvyššieho súdu, že súdy bez bližšieho odôvodnenia považovali za dokázané, že obvinený trestný čin spáchal závažnejším spôsobom konania v zmysle § 138 písm. b/ Tr. zák.

Naopak, vychádzajúc z uznesenia najvyššieho súdu zo dňa 17.02.2016, sp. zn. 3Tdo 89/2015 a predovšetkým z jeho odôvodnenia je odmietnutie návrhu na dohodu o vine a treste opodstatnené. Najvyšší súd tu uviedol, že „Vo vzťahu k dostatočne neobjasnenej spornej otázke v rámci dokazovania, čo predstavuje „dlhší čas“, a teda závažnejší spôsob konania, dovolací súd dáva do pozornosti uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4 Tdo 6/2012, kde sa konštatuje, že v prípade, ak pôjde o trestný čin s vyššou trestnou sadzbou bude „dlhší čas“ kratší, ako pri trestnom čine s nižšou trestnou sadzbou a všeobecne sa za dlhší čas považuje doba 6 mesiacov. V posudzovanom prípade bol skutok páchaný v období od roku 2006 do augusta 2013, teda po dobu 7 rokov, čo súdna prax považuje za dlhší čas.“ Skutočnosť, že tu bol skutok páchaný dlhšie, ako v posudzovanej trestnej veci, nie je pre naplnenie kvalifikačného momentu „páchanie trestného činu po dlhší čas“ podstatné, okrem iného aj preto, že intenzita skutku bola značne nižšia, ako je tomu v tomto prípade.

Napokon poukázal aj na uznesenie Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) zo dňa 03.03.2016, sp. zn. 2To/89/2015, v rámci ktorého bola pri identickom trestnom čine akceptovaná právna kvalifikácia aj z hľadiska naplnenia kvalifikačného znaku /závažnejší spôsob konania - páchanie trestného činu po dlhší čas/. Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že „Obžalovaný páchal uvedenú trestnú činnosť po dlhší čas, teda v priebehu 2 rokov. „Dlhším časom“ pre potreby Trestného zákona sa vo všeobecnosti rozumie časový úsek, ktorého dĺžka je ovplyvnená konkrétnou intenzitou trestnej činnosti. Všeobecne nie je možné vymedziť, aký presný čas sa považuje za „dlhší“.

Platí však, že pri závažnejších trestných činoch (s vyššou trestnou sadzbou) bude na naplnenie znaku „po dlhší čas“ stačiť uplynutie kratšej doby, než pri trestných činoch menej závažných. Do úvahy za potrebné je vziať i špecifické podmienky možnosti páchania trestnej činnosti. Pri trestných činoch charakterizovanými fyzickým či psychickým násilím, bude vo všeobecnosti na naplnenie znaku „po dlhší čas“ postačovať ich páchanie po dobu aspoň 6 mesiacov.“

Vzhľadom na zistené skutočnosti, ktoré evokujú záver o potrebe prísnejšieho právneho posúdenia stíhaného skutku, ako aj to, že v takom prípade by musel súd prvého stupňa konať a rozhodovať v senáte, nie je možné návrh dohody o vine a treste posúdiť inak, ako zrejme neprimeraný, čoho dôsledkom je jeho odmietnutie postupom podľa § 331 odsek 1 písmeno b/ Trestného poriadku. Proti tomuto uzneseniu podali riadne a včas sťažnosť okresný prokurátor Bratislava I 14.10.2016 (č.l. 389 - 391) i obvinený X. J. prostredníctvom svojho obhajcu dňa 17.10.2016 (č.l. 392), ktorú doplnil ďalším písomným podaním dňa 21.10.2016 (č.l. 398 - 400).

Okresný prokurátor Bratislava I v písomných dôvodoch sťažnosti uviedol, že dňa 25.07.2016 bol na Okresný súd Bratislava I doručený návrh prokurátora Okresnej prokuratúry Bratislava I z toho istého dňa č.l. 4Pv 306/16 návrh na schválenie dohody a treste v trestnej veci vedenej proti obvinenému X. J. vo väzbe od 19.05.2016, pre skutok právne kvalifikovaný ako zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/ Tr. zák., na tom skutkovom základe, ako je už vyššie uvedené. Samosudca Okresného súdu Bratislava I uznesením 3T/31/16 z 10.10.2016 postupom podľa § 331 ods. 1 písm. b/ Tr. por. odmietol návrh prokurátorky Okresnej prokuratúry Bratislava I z 25.07.2016 na schválenie dohody o vine a treste v predmetnej trestnej veci, pretože táto je zrejme neprimeraná. Ďalej poukázal na odôvodnenie rozhodnutia prvostupňového súdu. Poukázal na tú skutočnosť, že je potrebné uviesť, že podstatou konania páchatel'a, ktoré má naplniť skutkovú podstatu trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby je spôsobenie fyzického alebo psychického utrpenia blízkej osobe, pričom týraním je zlé zaobchádzanie, ktorým páchatel' prejavuje hrubší stupeň necitlivosti a bezohľadnosti, vyznačujúcou sa určitou mierou trvalosti, prípadne aj sústavnosti. Na posúdenie konania páchatel'a po dlhší čas má ísť o časový úsek, ktorého dĺžka je ovplyvnená intenzitou trestného činu. Môže ísť o zlé zaobchádzanie spôsobených fyzických útrap, ale aj o zlé zaobchádzanie v oblasti psychickej. Vzhľadom k tomu, že už vlastne týranie je zlé zaobchádzanie, ktoré sa vyznačuje určitým trvaním, musí sa pri pokračovaní v páchaní takého činu po dlhšiu dobu jednať o dobu trvania rádovo v mesiacoch, pri zachovaní trvalosti prípadne sústavnosti. Čím teda menej intenzívne bude trvanie, tým dlhšiu dobu bude musieť trvať, aby sa mohlo jednať o naplnenie tejto okolnosti podmieňujúcej vyššej trestnej sadzby a naopak. Obvinenému J. bolo vznesené obvinenie za to, že voči svojej družke Martine J. vystupoval hrubo, vulgárne jej nadával, pričom prvý krát ju napadol v roku 2012, kedy po vzájomnej slovnej potýčke hodil do nej keramický hrnček, tri krát ju udrel päťou do brucha, čím jej spôsobil modrinu a opuch pod okom, ďalší útok sa mal stať niekedy v zime v roku 2013, kedy opätovne po vzájomnej slovnej roztržke, v kuchyni mával pred poškodenou nožmi na chlieb, pričom jeden z nich jej zasiahol ľavé rameno a spôsobil jej reznú ranu cca 5 cm. Ďalší útok sa stal na jar v roku 2014, kedy ju mal v klube v Bratislave po tom, ako ho poškodená chcela pohľadiť po líci, uhryznúť do prsta, na čo jej posielal vulgárne SMS-ky so žiarlivosťným podtónom, tiež niekedy potom počas cesty na chalupu jej zasiahol SMS-ky v uvedenom znení, na čo poškodená po príchode domov zistila, že má periny, oblečenie vyhodené mokré na dvore, pričom v spálni, v skrini, boli stopy po požiari. Ďalej v lete v roku 2014, počas letnej dovolenky v Chorvátsku, po vzájomnej hádke malo dôjsť k incidentu, ktorý je popísaný v skutkovej vete. Ďalší skutok sa mal stať vo februári 2015, ďalší incident na Donovaloch, cca po 8 mesiacoch v októbri 2015, ďalší skutok počas svadby tak, ako je popísaný v skutkovej vete, pričom jej mal vulgárne nadávať a od prelomu roku 2015 -2016 t.j. do 17.05.2016, kedy sa až útoky spočívajúce vo vulgárnom osočovaní poškodenej, vyhrážkach poškodenej, ako aj jej fyzickom napadnutí zintenzívňovali, pričom ich impulzivita bola zväčša aktivovaná u obvineného práve požitím alkoholu. Útoky obvineného v časovom rozpätí v roku 2012 do roku 2015, vzhľadom na časové odstupy medzi nimi, nie je možné označiť za stav trvalý, došlo síce k trom atakom, avšak najmä ten posledný nie je možné hodnotiť ako týranie poškodenej ani v zmysle základného ustanovenia skutkovej podstaty trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby, pričom v roku 2015 došlo k prvému ataku vo februári a ďalšiemu až v októbri 2015, pri týchto útokoch chýbala bezprostredná časová súvislosť a možno ich hodnotiť skôr ako ojedinelé znaky. Má za to, že časový sled tvrdených útokov obvineného, ako aj v súvislosti s ich intenzitou, nedávajú reálny základ na právne závery, k akým dospel súd, čo sa týka zmeny právnej kvalifikácie konania na zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, ods. 3 písm. d/ Tr. zák. s poukazom na ustanovenie § 138 písm. b/ Tr. zák., t.j. po dlhší čas, nakoľko týraním sa rozumie zlé zaobchádzanie, ktorým páchatel' prejavuje

hrubší stupeň necitlivosti a bezohľadnosti, vyznačujúci sa určitou mierou trvalosti, resp. sústavnosti. Na druhom mieste poukázal aj na záver znaleckého posudku vypracovaného znalcom PhDr. A. A., PhD., ktorý bol pribratý aj za účelom vykonania psychologickéj znaleckej expertízy u poškodenej F. J., v osobe poškodenej ktorej skonštatoval, že má intelektovú kapacitu v pásme vysokého nadpriemeru a pre jej interpersonálne správanie je charakteristické predovšetkým orientáciou na vlastnú osobnosť, má vysokú sebadôveru a nadhľad, čo sa prejavuje nezávislosťou, pričom prežitými udalosťami sa jej profil pomaly presúva do maladaptívnej formy, ktorá je charakteristická studeným, sebeckým správaním s využívaním ostatných pre vlastné ciele. Sebadôvera a nezávislosť sa mení v egoцентриcké odmietanie ostatných, exhibicionizmus a vlastné seba presadzovanie. Ďalej znalec skonštatoval, že aktuálne poškodená prežíva úzkostné reakcie a podľa klasifikácie C a N spĺňa kritéria telesného a psychického týrania aktívnej povahy, pričom je však otáznne, podľa znalca, či naplnenie uvedených kritérií nie je výsledok poruchy sexuálnych preferencií Martiny J. v zmysle sadomasochizmu, ktorý oboch partnerov sexuálne uspokojuje a niekoľko rokov držal pohromade ich partnerské spolužitie. V neposlednom rade poukázal aj na samotné vyjadrenie poškodenej, ktorá uviedla, že s obvineným X. J. sa pokúšali spoločne o urovanie, nápravu ich vzťahu a preto chodili aj na tie výlety vo dvojici, ktoré si paradoxne platil každý sám, jej konečné, definitívne rozhodnutie o ukončení predmetného vzťahu prišlo niekedy na jar v roku 2016, t.j. v období, kedy sa agresivita obvineného začala už stupňovať a začala nadobúdať jej určitú mieru trvalosti. V tejto súvislosti podotkol, že poškodenej F. J. nebránilo ukončenie partnerského vzťahu spolužitia s obvineným ani finančná či materiálna odkázanosť od partnera obvineného J., ako sama potvrdila, tento býval u nej, užívali spolu jej domácnosť v Bratislave. Čo sa týka verbálnych útokov obvineného Rapoša smerujúcich voči poškodenej, tým treba uviesť a to aj s poukazom na vyjadrenie poškodenej, že obvinenému zvykla počas týchto rokov oponovať, nakoľko mlčanie on vnímal ako súhlas, teda, že nešlo len o jednostranné verbálne ataky obvineného na poškodenú, ale že išlo o vzájomné výmeny názorov, hádky, slovné potýčky, ktoré sa až v poslednom období začali nadobúdať určitú intenzitu, či formu vyhrážok.

Na základe uvedených skutočností navrhol odvolaciemu súdu, aby postupom podľa § 194 ods. 1 písm. b/ Tr. por. zrušil napadnuté uznesenie a uložil Okresnému súdu Bratislava I, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Obvinený v písomných dôvodoch sťažnosti proti uzneseniu prvostupňovému súdu, v podstate argumentoval tým, že dlhším časom sa rozumie časový úsek, ktorého dĺžka je ovplyvnená intenzitou trestného činu, to znamená, že závažnosťou trestného činu z hľadiska výšky zákonom ustanovenej trestnej sadzby. Všeobecne pre všetky prípady nemožno vymedziť, aký čas sa považuje za dlhší. V prípade, ak pôjde o trestný čin s vyššou trestnou sadzbou, bude dlhší čas, kratší, ako pri trestnom čine s nižšou trestnou sadzbou. Podľa ustálenej praxe sa všeobecne dlhší čas považuje doba šiestich mesiacov. Predmetná skutková podstata sama konzumuje určitú trvácnosť, prípadne aj sústavnosť alebo opakované útoky. Túto trvalosť je nutné posudzovať v závislosti od intenzity zlého zaobchádzania. Predpokladom trestného činu je fyzické utrpenie alebo psychické utrpenie, ktoré poškodená osoba považuje za hrubú bezohľadnosť alebo bolestivosť považuje za ťažké príkorie. Zo skutkovej vety uznesenia je zrejmé, že obvinený mal skutky spáchať približne v roku 2012 v zime 2013 v lete 2014 a niekedy vo februári 2015, sa malo jednať o dva skutky a prelome rokov 2015 a- 2016 na dovolenke a v marci 2016, naposledy 17.05.2016. Teda skutky 1-12 mal spáchať od roku 2012 do mája 2016. Z časového hľadiska páchanie skutkov obvineného, v súlade s ustanovením § 138 Tr. zák. a ustálenou súdnou praxou, na čo poukázal samosudca, že dlhším časom sa rozumie časový úsek, ktorého dĺžka je ovplyvnená intenzitou trestného činu, to znamená závažnosťou trestného činu z hľadiska výšky zákonom ustanovenej trestnej sadzby. Preto sa domnieva, že samosudca nesprávne právne posúdil vec a to vzhľadom ku splneniu zákonnej podmienky „po dlhší čas“, ako aj k absencii posúdenia osoby obvineného. Po dlhší čas, ako konštatuje sudca, obdobie štyroch rokov samo o sebe ešte pre záver o spáchaní trestného činu nepostačuje. Pre vyvodenie takéhoto záveru je tiež potrebné, aby v tomto časovom období obvinený konal určitou intenzitou, ktorej objasnenie a následné ustálenie skutkovej vety je nevyhnutné. Táto podmienka vyplýva aj zo samotného pojmu „po dlhší čas“. Pretože je zrejmé, že v danom časovom období musí byť páchaná pokračovacia, opakovacia alebo trvajúca protispoločenská činnosť vymedzená trestným zákonom. Vymedzenie tohto pojmu v zmysle § 138 Tr. zák. vyžaduje, aby počet jednotlivých útokov bol ustálený spôsobom, ktorý nevzbudzuje pochybnosti. Nemožno vychádzať z počtu útokov vyjadrených slovom, približne ani niekedy, ale ak sa nedá zistiť presný počet týchto útokov musí sa ustáliť počtom najmenej, ktorých počet sa nepochybne preukázal. Len tak možno v súlade so zákonom posúdiť intenzitu konania páchatelia v súlade so zákonným znakom,

po dlhší čas, odôvodňujúcim prísnejšiu trestnú sadzbu. V posudzovanom prípade sa tak nestalo. V skutkovej vete je doba ustálená len približne. Relevantným spôsobom nevyjadruje, koľko krát mal obvinený konať nezákonným spôsobom po dlhší čas a tak znemožňuje prijatie záveru, o naplnení zákonných znakov kvalifikovanej skutkovej podstaty upravenej v ustanovení § 208 ods. 3 písm. d/ Tr. zák. Z uvedeného vyplýva, že obvinený sa mal popísaného konania v týchto bodoch dopustiť od presne nezisteného času v roku 2012 alebo niekedy v roku 2014, teda v čase, ako aj intenzite, z vymedzenia ktorých nemožno zistiť, či túto časť skutku páchal po dlhší čas. Preto je presvedčený, že dohoda o vine a treste konštatuje, že skutková veta tak, ako bola ustálená, neobsahuje zákonné znaky kvalifikovanej skutkovej podstaty trestného činu, posúdenia ktorého sa samosudca domáha vo svojom odôvodnení uznesenia o odmietnutí návrhu na schválenie dohody o vine a treste a preto konanie obvineného bolo správne právne posúdené v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva, len ako zločin týrania blízkej a zverenej osoby, podľa § 208 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. Dôvodom podanej sťažnosti uvádza aj skutočnosti, že nie je sporné, že tento skutok sa stal a tento skutok spáchal obvinený a svoje konanie oľutoval. Jeho postoj spočívajúci v priznaní viny, oľutovanie skutku, bol podkladom k postupu prokurátora, okrem iného na schválenie trestu s uložením probačného a mediačného dohľadu, ako zárukou nad správaním obvineného. Nemožno mu pripísať na ujmu, že niektoré skutky popísané poškodenou, ktoré pre naplnenie kvalifikačného znaku intenzity trestnej činnosti a trvania po dlhšiu dobu nie sú v súlade s § 138 Tr. zák. a teda pri jednotlivých útokoch ustálených spôsobom, ktorý nevzbudzuje pochybnosti. Nemožno vychádzať z počtu útokov, o ktorých sú pochybnosti a vyjadrených slovom približne ani niekedy. Len takto možno v súlade so zákonom posúdiť intenzitu konania páchatel'a, v súlade s kvalifikačným znakom páchania skutku po dlhší čas, odôvodňujúcej prísnejšiu trestnú sadzbu, čo sa v posudzovanom prípade nestalo. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že samosudca sa žiadnym spôsobom nezaoberal hodnotením jeho osoby a z tohto vyplývajúcej možnosti jeho prevýchovy a nápravy, čo má priamy dopad na druh a výmeru sankcie, ktorá by mala byť uložená v zmysle zásad pre ukladanie trestov uvedených § 34 ods. 4 Tr. zák. Pričom je povinnosť zohľadniť aj to, že súdne trestaný nebol, pred spáchaním skutku viedol riadny život, podniká, zamestnáva asi 50 osôb, spáchanie skutku priznal, tento oľutoval. Bez povšimnutia nemôže ostať ani skutočnosť, že bol obmedzený zákazom styku s ich maloletým synom, ako aj zákazom vstupu do obydľia poškodenej, z ich spoločnej domácnosti sa odsťahoval ku svojej rodine a to hneď v deň podania trestného oznámenia. Všetky tieto opatrenia spolu s navrhovaným trestom v návrhu na dohodu o vine a treste, sú podľa jeho názoru dostačujúcimi na zabezpečenie generálnej a individuálnej prevencie, ktorá je zmyslom trestného zákona. Pri ukladaní trestu predmetná dohoda v tomto smere nie je zrejme neprimeraná a zodpovedá všetkým kritériám v rámci trestného zákona. Z tohto dôvodu navrhol odvolaciemu krajskému súdu, uznesenie pre jeho nezákonnosť zrušiť, alternatívne aby vo veci rozhodol sám alebo prikázal prvostupňovému súdu, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Sťažnostný súd podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov uznesenia, proti ktorým mohli sťažovatelia podať sťažnosť, ako aj postup konania, ktoré uzneseniu predchádzalo a dospel k záveru, že podané sťažnosti okresného prokurátora a obvineného X. J. sú dôvodné.

Krajský súd konštatuje, že obsah dohody o vine a treste je primárne vecou procesných strán, t. j. obvineného, prokurátora a prípadne aj poškodenej osoby. Dohoda o vine a treste uzatvorená medzi prokurátorom a obvineným je výsledkom dohodovacieho konania, ktoré vyústilo v súhlasný postoj strán vo vzťahu k skutku, k právnej kvalifikácii, ako aj vo vzťahu k návrhu uloženia konkrétneho trestu. Vymedzenie konkrétnych skutkových okolností, ktoré sú súčasťou uzatvorenej dohody o vine a treste a ktoré sa obvinenému kladú za vinu, je teda v zásade doménou procesných strán, ktoré dohodu o vine a treste medzi sebou uzatvárajú. Uvedené rovnako platí aj vo vzťahu k právnej kvalifikácii týchto skutkových okolností.

Súd nie je účastníkom uzatvorenej dohody o vine a treste a preto by jeho zásahy, či námietky voči obsahu takejto dohody mali byť len celkom výnimočné, t. j., mali by prichádzať do úvahy iba v prípadoch, keď dohodnutý výrok o vine, či treste je v extrémnom rozpore so zákonom. Uvedené konštatovanie možno vyvodiť výkladom ustanovenia § 331 ods. 1 písm. b) Tr. por., z ktorého je zrejme, že súd po predložení návrhu dohody o vine a treste preskúmava primárne dodržanie procesných ustanovení (hlavne či nedošlo k porušeniu práva obvineného na obhajobu) s tým, že samotnú dohodu o vine a treste môže odmietnuť iba v prípadoch, ak je zrejme neprimeraná. Túto zákonom požadovanú „zrejmu neprimeranosť“ je nutné definovať tak, že musí ísť o ojedinelý postup súdu, ktorý je opodstatnený len

vtedy, ak napríklad dohodnutý skutok nie je totožný so skutkom uvedeným v uznesení o vznesení obvinenia, či dohodnutá právna kvalifikácia celkom zjavne nevyplýva z dohodnutých skutkových okolností (t. j. ide o zjavne nesprávne právne posúdenie skutku, či jeho pod kvalifikovanie, respektíve nad kvalifikovanie). Celkom určite nie je v kompetencii súdu, aby nútil strany k širšiemu vymedzeniu skutkových okolností, ktoré sa obvinenému kladú za vinu tak, ako to urobil súd prvého stupňa v napadnutom uznesení, t. j. aby súd požadoval rozšírenie skutku o všetky okolnosti, ktoré sú súčasťou výpovede poškodenej a ktoré ani prokurátor, ako nositeľ dôkazného bremena, nekladie obvinenému za vinu. Nie je úlohou súdu zisťovať, či všetko, čo vyplýva z vykonaného dokazovania, sa stalo alebo malo stať súčasťou skutku, ale či to, čo je súčasťou skutku uvedeného v dohode o vine a treste, má podklad vo vykonanom dokazovaní. Opätovne je nutné zdôrazniť, že pri odmietnutí návrhu dohody o vine a treste musí ísť o takú obsahovú nesprávnosť uzatvorenej dohody, ktorá je v extrémnom nesúlade so zákonom.

Krajský súd je názoru, že v posudzovanej trestnej veci o takýto prípad nejde. Pokiaľ ide o právnu kvalifikáciu skutku ako zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) Tr. zák., tak sťažnostný súd pripomína, že „týranie“ nie je a nikdy ani nemôže byť len jednorazové konanie, ktoré pozostáva napríklad len z ojedinelých nadávok, či urážok, prípadne len z ojedinelého fyzického útoku na poškodenú osobu. Musí ísť o trvalejšie (sústavnejšie) konanie, ktoré sa opakovane vyznačuje určitým hrubším a zjavne necitlivým zaobchádzaním a tým, že sa pravidelne opakuje spôsobuje poškodenej osobe psychické, prípadne aj fyzické útrapy. Týranie sa preto vyznačuje určitou hromadnosťou útokov voči poškodenej osobe, medzi ktorými môže byť určité časové obdobie, keď páchatel neútočí, teda na naplnenie pojmu týranie nie je nutné, aby páchatel útočil neustále (každý deň). Na strane druhej je potrebné si uvedomiť, že určitá hromadnosť útokov, či dlhšiu dobu trvajúce (sústavné) útočenie obvineného je znakom základnej skutkovej podstaty stíhaného trestného činu, nakoľko práve takéto konanie je podstatou trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby. Z uvedeného vyplýva, že len zo samotného časového vymedzenia skutku uvedeného v dohode o vine a treste (k páchaniu skutku malo dôjsť „približne od roku 2012 do 18.05.2016“) nie je možné automaticky vyvodzovať, že došlo k spáchaniu trestného činu závažnejším spôsobom konania, t. j. po dlhší čas v zmysle § 208 ods. 3 písm. d) Tr. zák. Právny výklad preto musí byť v tomto smere vychádzať z toho, že čím menej intenzívne, či časté bude trvanie protiprávneho konania obvineného, tým dlhšiu dobu bude musieť trvať, aby sa mohol naplniť znak kvalifikovanej skutkovej podstaty spočívajúci v páchaní trestného činu „po dlhší čas“.

Krajský súd sa stotožňuje so sťažnostnými námietkami prokurátora, ako aj obvineného v tom, že skutok tak, ako je vymedzený v uzatvorenej dohode o vine a treste, nie je možné charakterizovať ako také intenzívne, či sústavné konanie, ktoré by sa opakovalo pravidelne (teda spravidla každý deň, týždeň, či mesiac), respektíve, ktoré by gradovalo a pri ktorom by už doba presahujúca 6 mesiacov, či 1 rok mohla byť považovaná za páchanie trestného činu „po dlhí čas“, v zmysle kvalifikovanej skutkovej podstaty stíhaného trestného činu. V posudzovanej trestnej veci sa obvinený síce dopúšťal protiprávneho konania voči poškodenej počas niekoľkých rokov, avšak početnosťou útokov išlo spravidla o jedno až tri čiastkové protiprávne konania ročne. Možno preto dospieť k záveru, že základnú skutkovú podstatu stíhaného trestného činu tu naplnila až spoločná hromadnosť týchto útokov, ktoré sa mali stať v čase, ktorý je vymedzený v skutkovej vete uzatvorenej dohody. Takémuto skutkovému vymedzeniu zodpovedá právna kvalifikácia podľa § 208 ods. 1 písm. a) Tr. zák. Vzhľadom k uvedenému podľa názoru sťažnostného súdu nie je možné považovať uzatvorenú dohodu za zjavne neprimeranú v zmysle § 331 ods. 1 písm. b) Tr. por.

S poukazom na tieto dôvody, odvolací súd vyhovel sťažnosti Okresného prokurátora Bratislava I a obvineného X. J. postupom podľa § 194 ods. 1 písm. b) Tr. por. zrušil prvostupňové uznesenie a vec vrátil súdu I. stupňa, aby o nej znovu konal a rozhodol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.